

Koppeling met de HCA en topsectoren

De Human Capital Agenda voor Agro Food en Tuinbouw en Uitgangsmaterialen kent drie centrale thema's die onderling sterk samenhangen. Citaat:

“Per thema zijn een beperkt aantal acties geformuleerd op doorbraakniveau. Dat geeft focus en biedt de mogelijkheid om echt verschil te maken.

Imago en werkgeverschap: Bedrijven informeren jongeren actief over carrièremogelijkheden en zetten in op een gezamenlijk intelligent imago-offensief.

Beroepsgericht opleidingsaanbod: Onderwijsinstellingen organiseren hun onderwijs flexibel en ontwikkelen een sterke externe oriëntatie. Leren gebeurt voor een substantieel deel binnen bedrijven en onder begeleiding van mensen uit de authentieke beroepspraktijk.

Leven Lang Leren: Bedrijven en scholen ontwikkelen flexibele leerwerkarrangementen. De focus van werknemers en werkgevers wordt verlegd van baan naar loopbaan. Het onderwijs kiest voor een actieve alumni-aanpak.

Daarnaast zijn in de toekomst technologie en internationalisering cruciaal. Onderwijsinstellingen en bedrijven zullen jongeren actief interesseren voor technologie. Bedrijven zullen daartoe technologie-gerelateerde werkzaamheden zo inrichten dat het jongeren aanspreekt en uitdaagt. In de gehele onderwijskolom wordt internationaal denken en handelen een basiscompetentie. Daarnaast zien onderwijs en bedrijfsleven kennis als een belangrijk exportproduct.”

De HCA en de kenniswerkplaats

Als de kenniswerkplaats / het regioleren wat wil betekenen voor de HCA, dan moet ook helder zijn hoe de kenniswerkplaats aansluit bij de drie centrale thema's in de HCA. We gaan voor elk hoofdthema op de HCA na hoe de werkplaats als methode zich verhoudt tot de HCA.

Voor het bedrijfsleven biedt de werkplaats een organisatievorm die het mogelijk maakt om direct in contact te komen met toekomstige werknemers en partners. Daarnaast kunnen ondernemers en hun vertegenwoordigende organisaties binnen de context van de werkplaats meedenken over de toekomst van een regio, en de inhoudelijke thema's en behoeften die zij zelf hebben op de agenda zetten. Op die manier biedt de werkplaats niet alleen op concreet-operationeel niveau kansen voor imagoverbetering van ondernemers, maar ook op bestuurlijk-strategisch, met het oog naar de toekomst. We kunnen zeggen dat de werkplaats invulling geeft aan doorbraken op het imago van de werkgevers als:

- De ondernemers op bestuurlijk-strategisch niveau inhoudelijk inbreng hebben in de regiovisie en de afgeleide kennisagenda; en
- Zij op operationeel niveau een partner zijn van scholen bij het opzetten en uitvoeren van projecten met studenten.

De tweede doorbraak op de HCA betreft het beroepsgerichte opleidingsaanbod. Ook voor deze doorbraak is de bestuurlijk-strategische aanwezigheid van het bedrijfsleven een voorwaarde; immers op dit niveau kan het bedrijfsleven zijn behoefte aan professionals tot uiting brengen. Nog belangrijker, echter, is een strategisch commitment van de onderwijsinstellingen. Zij moeten zowel bestuurlijk-strategisch betrokken zijn, alsook de

ambitie hebben om zich dienstbaar op te stellen aan de behoeften in de regio. Daarbij vereist daadwerkelijke beroepsgerichtheid ook flexibiliteit in onderwijsorganisatie, docentcompetentie en curriculum. De mate waarin er concrete projecten in de regio plaatsvinden, in samenwerking met ondernemers uit de regio, is hiervoor zeker een indicator. Echter, daarnaast zijn er ook veranderingen nodig op gebieden van verrooftering, het netwerk van de school in de regio, en de kwalificatiestructuur van de opleidingen. Dit betreft aanpassingen op *tactisch* niveau in de onderwijsinstelling. Voor wat betreft de monitoring van de werkplaats, kunnen we dus zeggen dat er een *redelijke* aanpassing qua beroepsgerichtheid is als:

- De ondernemers op bestuurlijk-strategisch niveau inbreng hebben over hun behoeften aan werknemers;
- De scholen op bestuurlijk-strategisch niveau betrokken zijn bij de werkplaats en ook de ambitie hebben om hun onderwijsaanbod te richten op de behoeften van de regio
- Zowel ondernemers als scholen op operationeel niveau partners zijn bij het opzetten en uitvoeren van projecten met studenten.

Als deze voorwaarden voldaan zijn, dan kunnen we ook vanzelf professionalisering van docenten verwachten (Het versterken van ondernemerschap in de regio:

<http://edepot.wur.nl/211916>)

De werkplaats sluit *goed* aan op beroepsgericht opleidingsaanbod als daarnaast:

- Het rooster voldoende flexibel is voor ongeplande activiteiten van docenten en studenten in de regio
- De kwalificatiestructuur flexibel wordt ingezet bij het bepalen van leerresultaten van studenten in regioprojecten

De kenniswerkplaats sluit aan op het punt de doorbraak in “leven lang leren”. **P.M.**

Inhoudelijke thema's topsectoren

Het topsectorenbeleid is primair thematisch, terwijl het regio aan zet beleid primair gebiedsgericht is. Een meerwaarde kunnen we dus verwachten waar de thema's doorsnijdend zijn met het gebied.

Elk gebied kent inhoudelijke thema's. Welke inhoudelijke thema's in de regionale visie zijn er? Hoe verhouden die thema's zich tot de thema's op het topsectorenbeleid? In hoeverre kunnen de projecten in de werkplaats inhoudelijk gerelateerd worden aan de thema's in het topsectorenbeleid? In hoeverre kunnen de projecten in de werkplaats inhoudelijk gerelateerd worden aan de thema's in de GKC (tabelletje René)?

Regioleren en de Human Capital Agenda

Gekopieerd uit visie op regioleren voor AOC Terra (Wesselink et al., 2011)

“Verschillende visie- en strategiedocumenten (Human Capital Agenda; HCA; Centra voor Innovatief Vakmanschap bijvoorbeeld) benadrukken de veranderende rol van de onderwijsinstellingen. Dat betekent een nieuwe rol, nieuwe kwaliteiten en nieuwe eisen en dat vergt het herbezinnen van de vormgeving en invulling van onderwijs. Aan de ene kant kan het onderwijs haar verantwoordelijkheden delen met andere partijen uit de regio, zoals ondernemers en overheden. In de woorden van de HCA: *Het onderwijs gaat samen met de regionale economische clusters werken aan aantrekkelijk werkgeverschap en een goed imago van de sector.* In dit perspectief bieden onderwijsinstellingen opleidingen aan die relevant zijn voor de (sectoren in de)

regio. Dus opleidingen met een goed arbeidsmarktperspectief. Bestaande opleidingen worden aangepast aan signalen uit de arbeidsmarkt. Het onderwijs trekt daarbij samen op met de partners in de regionale economische clusters en spelers zoals de GKC, het ministerie van EL&I, en Aequor.

Het onderwijs heeft ook een individuele verantwoordelijkheid. Zowel de invulling van de initiële onderwijstrajecten als de totstandkoming en invulling van post-initiële trajecten vereisen een bepaalde inrichting om de geschetste rollen en verwachtingen in de HCA en voor de Centra voor Innovatief Vakmanschap waar te maken. Met *regioleren* kan men inspelen op deze uitdagingen. De strategie hiervoor is tweeledig:

- Initiële onderwijsprogramma's leggen bij de leerlingen de basis voor **een leven lang leren**.

De onderwijsprogramma's schenken dan op gestructureerde, authentieke en geïntegreerde (in arbeidsorganisatie-omgevingen) wijze aandacht aan wat leven lang leren/employability betekent voor leerlingen. Leerlingen/studenten ontwikkelen een *mindset* (zie HCA) voor leven lang leren. Hun diploma geeft aan dat zij voorbereid zijn om zelfstandig in de arbeidsmarkt te participeren en zich vrijelijk in de regio/sector te bewegen als zij op zoek gaan of moeten naar een andere baan. In hun verdere loopbaan, bijvoorbeeld als ondernemer, weten zij ook als geen ander wat het betekent om te blijven leren; ze hebben een goed ontwikkeld bewustzijn van eigen en andermans leeruitdagingen en kunnen zich goed verplaatsen in de belevingswereld van nieuwe leerlingen om hen te helpen in hun leertraject.

- Als het aan de HCA ligt, wordt in ieder arbeidscontract expliciet en integraal een paragraaf opgenomen over leren en ontwikkeling. Er komt ruimte **voor werknemers (en ook ondernemers) in de economische clusters om structureel te (leven lang) leren**. Onderwijsinstellingen kunnen hier met behulp van post-initiële trajecten invulling aan geven.